

Mela tänään

1 • 2018

Laita lehti talteen!

Mela tänään on Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen asiakaslehti.

Tämä asiamiesnumero lähetetään kaikkiin MYEL-vakuutettujen talouksiin, yksi lehti kutakin taloutta kohden.

Lehdessä esitellään Mela-asiamiehet ja heidän yhteystietonsa.

Luopumistukijärjestelmä päättymässä 2018

Luopumistukijärjestelmällä on turvattu maatalouden jatkumisen edellytyksiä helpottamalla sukupolvenvaihdoksia ja turvaamalla luopuvien toimeentuloa vanhuuseläkeikään asti. Toisaalta on mahdollistettu maataloudesta kiinnostuneiden nuorten siirtyminen alalle perhetilan vetäjäksi tai maiden oston kautta. Myös alan rakennekehityksen tukeminen on ollut tavoitteena. Luopumistukijärjestelmä päättyy vuoden 2018 lopussa.

– Olisi hienoa, että nuoret saisivat mahdollisuuden juuri oikeassa vaiheessa, kun vielä intoa ja rohkeutta riittää, eikä ole karattu kaupunkiin, tuumailee Mela-asiamies Asta Suoranta.

Jos harkitset, ota pian yhteyttä!

– Jos harkitset luopumistukea, ole mahdollisimman pian yhteydessä Mela-asiamieheen tai Melan asiakaspalveluun toimintaohjeiden saamiseksi ja luopumistuen määrän selvittämiseksi, neuvo Asta.

Järjestelmä on päättymässä tänä vuonna. Luopumistuki edellyttää aina ennakko hakemusta ennen lopullista päätöstä. Hakemukseen tarvitaan monenlaisia dokumentteja, muun muassa tilan elinkelpoisuusselvitys ja luonnos kauppakirjasta.

Luopumistuki määräytyy henkilökohtaisen MYEL-eläkekertymän mukaisesti. Perusosan lisäksi voidaan maksaa täydennysosaa, joka on yhtä suuri kuin luopujan kansaneläke olisi.

Realistinen kokonaiskartoitus ja itsetutkiskelu

Järjestelmän päättyminen johtaa siihen, että luopumistuella halutessa asioiden läpikäynnin perheenjäsenten, luopujien ja jatkajien kanssa tulisi aloittaa heti. Dokumenttien ja laskelmien saaminen ottaa oman aikansa ja niissä tarvitaan asiantuntija-apua esimerkiksi verottajalta, pankista, ELY-keskuksesta sekä maatalouden sukupolvenvaihdos- ja talousasiantuntijalta.

– Onnistunut sukupolvenvaihdos edellyttää rehellistä pohdintaa muun muassa siitä, ovatko luopujat oikeasti valmiita luopumaan vastuusta ja vallasta tilalla. Jatkajien puolestaan tulee selvittää mahdollisuudet tilan kannattavaan jatkamiseen ja kehittämiseen siihen liittyvine vastuineen ja riskeineen. Ovatko he valmiita sitoutumaan luopumistuen ehtoihin, kuten tuotantosuuntaan, asuinpaikkaan ja tarvittavan koulutuksen hankkimiseen, korostaa Asta.

Mitä tilan vastaanottajalta vaaditaan?

Viljelysitoumuksen täyttämiseksi jatkajalta edellytetään riittävää ammattitaitoa, tulo-osaamista ja mahdollisuutta sitoutua tuotannon edellyttämiin taloudellisiin investointeihin.

– Talouden ja tulevaisuuden realistisen kartoittamisen lisäksi pitää pohtia onko aidosti kiinnostunut yrittäjyydestä. Onko tuotantosuunnan ajankäyttö arvioitu oikein, sillä

levollekin pitää jättää riittävästi aikaa. Parissa suhteessa olevien tulee muistaa myös kumppanin työllistymiseen liittyvät asiat ja että viihtyyhän myös puoliso tilalla. Harkintaa ja pohdiskelua vaativia asioita on paljon, mutta edellytysten täyttyessä luopumistuki on luopujille hyvä vaihtoehto siirtää elämäntyönsä ja hieno ammatti uudelle sukupolvelle, pohdiskelee Asta.

Nuoria maatalousyrittäjiä tarvitaan

Maatalouselinkeinon jatkuvuuden turvaamiseksi tarvitaan nuoria yrittäjiä. Suomen luopumistukijärjestely päättyy jo 2018. EU:n nykyinen tukikausi päättyy 2020. Seuraavan kauden yhdeksi keskeiseksi tavoitteeksi on EU:ssa

kaavailtu nuorten työelämään pääsyn tukemista.

– Maataloudessa tämä tarkoittaisi sitä, että nuorille alasta kiinnostuneille tulisi luoda mahdollisuuksia siirtyä kotitilan vastuunkantajan rooliin. Se taas edellyttää, että vanhempien toimeentulo järjestyy ennen vanhuuseläkeikää. Siksi olisikin hienoa, jos Suomessa yli 40 vuoden ajan toteutettua ja tarpeelliseksi havaittua luopumistukijärjestelmää voitaisiin jatkaa jossakin muodossa myös seuraavalla EU-tukikaudella. Näin mahdollistaisimme nuorten työllistymisen maatalouden piirissä ja tukisimme maatalouselinkeinon säilymistä, miettii Melan toimitusjohtaja Päivi Huotari.

TEKSTI MINNA GARDEMEISTER

LUOPUMISTUKIJÄRJESTELMÄ

- Maatalousyrittäjä voi saada luopumistukea 60-vuotiaana ja poronhoitaja 57-vuotiaana.
- Hakemuksen voi tehdä aikaisintaan kahta vuotta ennen luopumisiän täyttämistä (maalousyrittäjät 58 ja poronhoitajat 55 vuotta täytettyään).
- Tuen ehtona on peltojen tai porojen luovuttaminen ja tuotantorakennusten siirtäminen sukupolvenvaihdoksessa tilanpitoa jatkavalle.
- Myös sukupolvenvaihdoksen kaltainen peltojen myynti lisämaaksi lähisukulaiselle tai porojen luovuttaminen toiselle poronostajalle mahdollistavat luopumistuen saamisen.
- Luopuja on harjoittanut maa- tai porotaloutta viimeiset 10 vuotta ja ollut MYEL-vakuutuksessa vähintään 5 vuotta välittömästi ennen luopumista.
- Luovutuksensaaja sitoutuu viljelemään tilaa tai harjoittamaan porotaloutta niin kauan kuin luopujille maksetaan luopumistukea (vähintään viideksi vuodeksi).

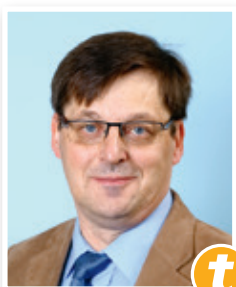
Mela-asiamiehet 2018

Henkilökohtaisen vakuutusturvasi tason voit tarkistaa Melan sähköisistä asiointipalveluista mela.fi/asiointipalvelut

Melan asiakaspalvelu auttaa numerossa 029 435 2650.

Tornionlaakso
Huhtanen Heikki
puh. 029 435 2621
Kemi
Keminmaa
Pello
Simo
Tervola
Tornio
Ylitornio

Seinäjoen alue
Mäkirintala Heikki
puh. 029 435 2644
Ilmajoki
Kauhava
Lapua
Seinäjoki

Keski-Karjala ja Savonlinnan alue
Jantunen Mikko
puh. 029 435 2674
Enonkoski
Heinävesi
Kitee
Rantasalmi
Savonlinna
Sulkava
Tohmajärvi

Kymenlaakso
Lappi Jukka
puh. 029 435 2638
Hamina
Iitti
Kotka
Kouvola
Miehikkälä
Pyhtää (suomenk.)
Virolahti

Koillismaa
Määtä Martti
puh. 029 435 2646
Kuusamo
Posio
Taivalkoski

Kurikan alue
Ollila Heli
puh. 029 435 2663
Isokyrö
Kauhajoki
Kurikka
Laihia
Teuva
Vaasa (suomenk.)

Pohjoinen Keski-Suomi
Maijala Johanna
puh. 029 435 2696
Hankasalmi
Kannonkoski
Karstula
Kinnula
Kivijärvi
Konnevesi
Kyyjärvi

Turun alue
Puustinen Satu
puh. 029 435 2678
Kaarina
Kustavi
Lieto
Masku
Mynämäki
Naantali
Raisio
Rusko
Taivassalo
Turku
Vehmaa
Nousiainen

Rovaniemi ja Itä-Lappi
Ronkainen Jarno
puh. 029 435 2662
Kemijärvi
Pelkosenniemi
Ranua
Rovaniemi
Salla
Savukoski
Sodankylä

Järviseuutu
Niemi Janne
puh. 029 435 2667
Alajärvi
Alavus
Evijärvi
Kuortane
Lappajärvi
Soini
Vimpeli
Ähtäri

Eteläinen ja Läntinen Keski-Suomi ja Pohjois-Pirkanmaa
Mäkinen-Hankamäki Sari
puh. 029 435 2647
Juupajoki
Jyväskylä
Jämsä
Keuruu
Kuhmoinen
Laukaa
Multia
Mänttä-Vilppula
Orivesi
Petäjävesi
Ruovesi
Toivakka
Uurainen
Virrat
Muurame

Loimaan alue
Mikkola Jaakko
puh. 029 435 2641
Aura
Koski TI
Loimaa
Marttila
Oripää
Pöytyä

Pohjois-Lappi
West Nina Maarit
puh. 029 435 2664
Enontekiö
Inari
Kittilä
Kolari
Muonio
Utsjoki

Ylivieskan alue
Anne Määttälä
puh. 029 435 2622
Haapavesi
Kärsämäki
Merijärvi
Nivala
Oulainen
Pyhäjoki

Imatran alue
Moilanen Kyösti
puh. 029 435 2642
Imatra
Parikkala
Puumala
Rautjärvi
Ruokolahti

Sastamalan alue
Nuutila Tapio
puh. 029 435 2648
Huittinen
Kokemäki
Punkalaidun
Sastamala

Kalajoen alue
Ainali Olli
puh. 029 435 2611
Alavieska
Kalajoki
Kannus
Toholampi

Sisä-Savo
Föhr Laura
puh. 029 435 2628
Kaavi
Keitele
Leppävirta
Pielavesi
Pieksämäki
Rautalamppi
Suonenjoki

Mikkelin alue
Rekola Sirkku
puh. 029 435 2680
Hirvensalmi
Joroinen
Juva
Kangasniemi
Mikkeli
Mäntyharju

Päijät-Häme
Olkkonen Leena
puh. 029 435 2651
Asikkala
Hartola
Heinola
Hollola
Joutsa
Kärkölä
Lahti
Luhanka
Padasjoki
Pertunmaa
Systmä

Kokkolan alue
Karhula Seija
puh. 029 435 2627
Haapajärvi
Halsua
Kaustinen
Kokkola
Lestijärvi
Perho

Kuopion alue
Halttunen Pirkko
puh. 029 435 2668
Iisalmi
Kuopio
Lapinlahti
Rautavaara
Siilinjärvi

Lappeenrannan alue
Uski Helena
puh. 029 435 2669
Lappeenranta
Lemi
Luumäki
Savitaipale
Taipalsaari

Tampereen alue
Paulaniemi Ville
puh. 029 435 2654
Akaa
Kangasala
Lempäälä
Nokia
Pirkkala
Päikkä
Tampere
Urjala
Ylöjärvi
Valkeakoski
Vesilahti

Kainuu
Kivijärvi Anita
puh. 029 435 2676
Hyrynsalmi
Kajaani
Kuhmo
Paltamo
Puolanka
Ristijärvi
Sotkamo

Ylä-Savo
Hurskainen Harri
puh. 029 435 2629
Kiuruvesi
Sonkajärvi
Vieremä

Rauman alue ja Uudenkaupungin alue
Markku Hakkari
puh. 029 435 2616
Eura
Eurajoki
Harjavalta
Laitila
Nakkila
Pyhäranta

Kanta-Häme ja Lounais-Häme
Siukola Kaarlo
puh. 029 435 2665
Forssa
Hattula
Hausjärvi
Hummppila
Hämeenlinna
Janakkala
Jokioinen
Loppi
Riihimäki
Tammela
Ypäjä

Oulun eteläinen alue
Kontinen Osmo
puh. 029 435 2677
Hailuoto
Kempele
Liminka
Lumijoki
Raahe
Siikajoki
Tyrvävä

Pohjois-Karjala
Ikonen Asko
puh. 029 435 2643
Ilomantsi
Joensuu
Juuka
Kontiolahdi
Lieksa
Liperi
Nurmes

Luoteis-Pirkanmaa
Hinttu Timo
puh. 029 435 2620
Hämeenkyrö
Ikaalinen
Jämijärvi
Kihniö
Parkano

Pohjois-Satakunta
Suoranta Asta
puh. 029 435 2666
Honkajoki
Isojoki
Kankaanpää
Karijoki
Karvia
Merikarvia
Pomarkku
Pori
Siikainen

Soittaessasi Mela-asiamiehelle tai Melaan puhelun hinta on operaattorikohtainen matkapuhelinmaksu (jos sinulla on puhepaketti, tarkista operaattoriltasi, sisältyvätkö 029 -alkuiset puhelut siihen). Lankapuhelimesta soitetessa veloitetaan paikallisverkkomaksu.

Työturvallisuusasiamies

Mela-turvan lisäksi osa asiamiehistä on erikoistunut työturvallisuusneuvontaan. Tiedottaminen tapaturmien ja ammattitautien torjunnasta riskialttiilla maatalousalalla on tärkeää.

Työturvallisuusasiamiehet pitävät tietoisuutta maaseudulla järjestettävissä tilaisuuksissa.

Sähköpostia asiamiehelle:
etunimi.sukunimi@mela.fi

Asiamiehen numeroon voit lähettää tekstiviestejä.

Asiamiehen tavoitat Melan vaihteen kautta puh. 029 435 11.

Asiamiehen yhteystiedot netistä,
mela.fi

Salon alue ja Ahvenanmaa
Laitakoski Teemu
puh. 029 435 2614
Paimio
Salo
Sauvo
Somero

Turunmaa
Fabritius Helena
puh. 029 435 2617
Kemiönsaari
Parainen

Eteläinen Rannikko-Pohjanmaa
Nina Hemberg
puh. 029 435 2619
Kaskinen
Korsnäs
Kristiinankaupunki
Maalahti
Mustasaari
Närpiö
Vaasa (ruotsink.)

Pohjoinen Rannikko-Pohjanmaa
Grannas Annika
puh. 029 435 2615
Kokkola (ruotsink.)
Kruunupyö
Luoto
Pedersören kunta
Pietarsaari
Uusikaarlepyy
Vöyri

Itä-Uusimaa
Oljemark Monica
puh. 029 435 2679
Askola
Hyvinkää
Lapinjärvi
Loviisa
Järvenpää
Kerava
Mäntsälä
Myrskylä
Nurmijärvi
Orimattila
Pornainen
Porvoo
Pukkila
Pyhtää (ruotsink.)
Sipoo
Tuusula

Länsi-Uusimaa
Westerholm Kerstin
puh. 029 435 2672
Espoo
Hanko
Helsinki
Inkoo
Karkkila
Kauniainen
Kirkkonummi
Lohja
Raasepori
Siuntio
Vantaa
Vihti

Kaikki yhteydenotot, keskustelut ja tapaamiset ovat ehdottoman luottamuksellisia!

Ahdistaako, mietitkö miten pääset eteenpäin?

Kun tunnet itsesi uupuneeksi tai masentuneeksi, olet kohdannut jonkin elämänkriisin tai tarvitset apua näistä syistä johtuvissa kysymyksissä, saat apua Melan Välitä viljelijästä -projektista ja maakunnallisista hyvinvointihankkeista.

Apu on lähellä – ota rohkeasti yhteyttä

Älä jää yksin murehtimaan ongelmiasi, vaan ota rohkeasti yhteyttä maakunnassasi toimivaan Välitä viljelijästä -projektityöntekijään tai maakunnallisen hyvinvointihankkeen työntekijään. Ohesta löydät henkilöiden yhteystiedot ja alueet. Keskustelut ovat luottamuksellisia ja apu on maksutonta.

Keskustelussa kartoitamme tilannettasi ja mietimme yhdessä kanssasi ratkaisuvaihtoehtoja, joilla pääset tilanteestasi eteenpäin sekä ohjaamme sinut tarvittavan asiantuntija-avun piiriin.

Kaksi uutta projektityöntekijää aloitti vuoden alussa

Avun saannin varmistamiseksi ympäri Suomen, saimme joukkoomme kaksi uutta projektityöntekijää: Ilpo Lehtisen Etelä-Savoon ja Jussi Pulkkinen Kainuun sekä Koillismaan alueelle.

Projektinvetäjänä toimii Pirjo Ristola, puh. 029 435 2274, s-posti: pirjo.ristola@mela.fi.

Lisätietoa projektista ja palveluista saat Melan nettisivulta Välitä viljelijästä -teeman alta.

Melan Välitä viljelijästä -projektityöntekijöiden yhteystiedot:

Häme
Hannele Liimatta
puh. 050 331 8521
hannele.liimatta@mela.fi

Pohjois-Pohjanmaa ja Lappi
Eija Tammela
puh. 050 331 8973
eija.tammela@mela.fi

Etelä-Savo
Ilpo Lehtinen
puh. 050 331 4380
ilpo.lehtinen@mela.fi

Kainuu ja Koillismaa
Jussi Pulkkinen
puh. 050 331 1109
jussi.pulkkinen@mela.fi

Keski-Suomi
Eila Eerola
puh. 050 331 5204
eila.eerola@mela.fi

Suomeksi ja ruotsiksi: Pohjanmaa ja Ahvenanmaa
Ruotsiksi: Turunmaa ja Uusimaa
Susann Rabb
050 331 9056
susann.rabb@mela.fi

Maakunnallisten hyvinvointihankkeiden työntekijät:

Etelä-Pohjanmaa (Varavoimaa Farmarille)
Marja Lamminen puh. 040 195 1174
marja.lamminen@mtk.fi

Kaakkois-Suomi (Virtaa viljelijälle)
Anni Kekki puh. 040 593 0848
anni.kekki@mtk.fi

Keski-Pohjanmaa (Myytätuulta tuottajalle)
Suvi Lempiälä puh. 040 920 9863
suvi.lempiola@mtk.fi

Pirkanmaa (Voimaa farmarille)
Maija Pispala puh. 040 920 9801
maija.pispala@mtk.fi

Pohjois-Karjala (Vipuvoimaa viljelijälle)
Maija Kakriainen puh. 040 575 8813
maija.kakriainen@mtk.fi

Pohjois-Savo (Voimaa arkeen)
Niina Suorsa puh. 044 705 0402
niina.suorsa@mtk.fi

Satakunta (Varavoimaa Farmarille)
Riitta Seppälä puh. 044 972 6195
riitta.seppala@mtk.fi

Uusimaa (Tarmoa maatalousrittäjälle)
Anu Kirves puh. 050 350 4034
anu.kirves@tts.fi

Varsinais-Suomi (Menestyvä maatilayritys)
Eila Tamminen puh. 040 724 1271
eila.tamminen@mtk.fi
Lauri Poso puh. 040 054 1334
lauri.poso@mtk.fi

Välitä viljelijästä -projekti jatkuu

Välitä viljelijästä -projektille jatkoa vuoden 2019 loppuun. Projektin avulla on autettu satoja maatalousyrittäjiä ympäri Suomen selviytymään haasteellisista elämäntilanteista. Erittäin tarpeelliseksi osoittautuneen projektin jatko on turvattu valtion budjettirahoituksella.

– Voit tänäkin vuonna saada apua jaksamisen haasteisiin, uupumukseen, masentuneisuuteen, ahdistavaan taloustilanteeseen ja muihin elämäkriiseihin. Projekti jatkuu hyviksi havaituin toimenpitein. Apu kohdentuu sekä välittömästi jaksamiseen vaikuttaviin toimenpiteisiin, että pitkäkestoiseen ennaltaehkäisevään hyvinvointityöhön. Et ole ongelmiesi kanssa yksin. Olemme vain puhelinsoiton päässä, kannustaa projektinvetäjä Pirjo Ristola.

Ihmisen kohtaaminen tärkein apu

Tarpeellisimmaksi ja konkreettiseksi avuksi maatalousyrittäjille on osoittautunut Melan projektityöntekijöiden ja maakunnallisten hanketyöntekijöiden kohtaaminen sekä heidän tarjoamansa apu. Työntekijät kohtaavat yrit-

täjät useimmiten tutuimmassa ympäristössä, omalla tilalla. Tapaamisissa kuunnellaan yrittäjien huolia, keskustellaan ongelmista ja pyritään yhdessä löytämään erilaisia ratkaisuvaihtoehtoja. Apu on maksutonta ja keskustelut ovat luottamuksellisia.

Projektin vaikuttavuus

Projekti lähti vuonna 2017 hienosti liikkeelle. Haasteisiin joutuneiden yrittäjien jaksamista on tuettu muun muassa keskusteluavulla ja verkoston tuella. Projektista saadun kokemuksen avulla kehitämme pysyvää ennaltaehkäisevää hyvinvointityötä, varhaisen välittämisen toimintaamme.

Apu on osoittautunut erittäin tarpeelliseksi. Tehdyn kyselyn mukaan tuki on myös koettu erittäin vaikuttavaksi.

Lisää voimavaroja tarvitaan

Avun suuri tarve yllätti meidät kaikki. Tarpeeseen vastataksemme olemme palkanneet kaksi uutta projektityöntekijää. Projektityöntekijöidemme yhteystiedot löydät keskiaurakkeelta.

”Jaksamisen ja hyvinvoinnin tukeminen on pitkäjänteistä työtä. Projektin jatkuminen mahdollistaa tämän tärkeän ja vaikuttavan työn määrätietoisin jatkamisen. Tavoitteenamme on kytkeä myös työterveyshuolto entistä tiiviimmin mukaan Melan työhyvinvointityöhön, kertoo toimitusjohtaja Päivi Huotari.

Välitä
viljelijästä

Kuva: Mikko Kälviä

Farmarin suojaintutkinnosta intoa ja turvaa työhön!

Maatalousyrittäjä Jyrki Näkki Korialta, Kouvolan kupeesta suoritti Farmarin suojaintutkinnon ensimmäisten joukossa. Näin hän on osoittanut pätevyytensä maatalouden työturvallisuudessa ja oikeutettu käyttämään suojainmestarin arvonimeä.

Suojaintutkinnon suorittaminen osoittautui helpoksi ja hauskaksi

Jyrki keksi Farmarin suojaintutkinnon keväällä Mela tänään -lehden jutusta. – Yhtenä iltana oli sopivasti aikaa ja läppäri auki. Menin jutussa ilmoitettuun verkko-osoitteeseen, rekisteröidyin Suojaintutkintoon ja aloin opiskella. Kaikki kävi joutuisasti ilman ongelmia.

Opintokokonaisuuden suorittaminen oli Jyrkistä helppoa. Tutkinto koukutti ja hän teki tutkintoon kuuluvat seitsemän suojainkokonaisuutta saman tien. Koko Suojaintutkinnon suorittaminen kestää arviolta parisen tuntia. Osiot voi tehdä erikseen tai kaikki kerralla. – Kellosta ei tullut katsottua, kauanko meni, mutta aika ei käynyt yhtään pitkäksi. Testi oli mielenkiintoinen, ei yhtään

tylsä. Tehtävät osoittautuivat monipuolisiksi ja helposti vastattaviksi. Jos jokin pikku virhe tuli, siihen sai heti oikean vastauksen. Oppi menee varmasti perille, kun virheet saa korjata eikä niistä rangaista.

Suojautuminen työn vaaroja vastaan on jatkuvaa opiskelua

Jyrki on aina ollut kiinnostunut suojautumisesta ja pitänyt sitä tärkeänä. – Suojautumiseen kiinnitän paljon huomiota. Haluan työskennellä turvallisesti. Tilallamme on aina suojaimia saatavilla. Ne ovat kunnossa, huollettuja ja niitä säilytetään oikein.

Nyt jo täysi-ikäisille lapsilleen Jyrki on aina halunnut näyttää hyvää mallia. – Suojautumisoppia olen saanut vieraan palveluksessa ja sieltä ymmärrys suojautumisen tärkeydestä on siirtynyt maataloustöihin. Tietoa maatalouden työturvallisuudesta saa helposti esimerkiksi Melan esitteistä ja maatalouden ammattilehdistä. Maatalousyrittäjien työter-

veyshuolto on tiläkäynnillä vielä vahvistanut, että asiat ovat kunnossa, tiivistää Jyrki.

Farmarin suojaintutkinnosta hyötyä jokaiselle

Tuore suojainmestari voi suositella Farmarin suojaintutkintoa ihan kaikille. – Nuorille uutta tietoa voi tulla enemmän, mutta kyllä kokeneempikin yrittäjä saa uutta ja ainakin innostusta. Sitä paitsi tutkinnon suorittaminen on mukavaa puuhaa. Tutkinnossa on täyskattava suojaintieto yhdessä paikassa. Siinä on kaikki kohdallaan, mitään ei tarvitse lisätä tai poistaa.

– Naapurin nuorta isäntää olen jo kannustanut tekemään Suojaintutkinnon. Suojautuminen kannattaa nuoresta lähtien. 75-vuotias isäni joutuu käyttämään kuulolaitetta. Hänen nuoruudessaan kuuloa ei vielä niin suojattu. Toivottavasti oma ja nuoremmat sukupolvet säästyvät moisilta vaivoilta, kun tietoa ja tarvikkeita on saatavilla ja vielä edullisesti.

Farmarin suojaintutkinnon voit suorittaa verkossa mela.fi/suojaintutkinto. Suorituksesta saat diplomin ja oikeuden käyttää suojainmestarin arvonimeä. Voit myös tilata hauskan suojainmestari -hihamerkin.

Suojaintutkinto on maksuton.

Mela tänään -lehti Melan asiakkaille
ISBN 952-5275-01-9

julkaisija Maatalousyrittäjien eläkelaitos
Revontulenpuisto 2, 02100 Espoo,
vaihde 029 435 111, www.mela.fi

päätoimittaja Minna Gardemeister
minna.gardemeister@mela.fi

ulkoasu Virve Laine
paino Lönnberg 1/2018

Seuraa meitä [juurevajoukko.fi](#)

